

Praha je již etablovaným zkušebním centrem pro Evropský diplom z intenzivní medicíny (EDIC) v novém formátu

Balík Martin¹, Duška František²

¹EDIC Subcommittee, ESICM, Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, 1. LF UK a VFN, Praha

²EDIC Subcommittee, ESICM, Adult Intensive Care Unit, Nottingham University Hospitals NHS Trust, Velká Británie

Nový model zkoušení Evropského diplomu z intenzivní medicíny (EDIC) má za cíl jeho jasné zakotvení jako „exit exam“ po ukončení kvalifikačního kurikula v intenzivní medicíně (podle CoBaTriCE sylabu), s ambicí stát se do roku 2020 plnohodnotnou alternativou národních atestací ve všech 28 zemích EU a ve Švýcarsku, a tím přispět ke standardizaci úrovně oboru v Evropě a usnadnit mobilitu pracovní síly. První část zkoušky probíhá formou testu mnohočetného výběru (MCQ), kterého se za rok účastní cca 700 kandidátů s úspěšností kolem 50 %. Model zkoušení druhé, ústní části EDIC byl do počátku roku 2013 realizován v množství lokálních národních center se značnou variabilitou výsledků a s nedostačnou kapacitou. V září 2012 schválil výkonný výbor Evropské společnosti intenzivní medicíny (ESICM) návrh EDIC komise spočívající ve změně formátu zkoušení na tzv. OSCE (Objective Structured Clinical Examination [1]), které standardizovanou formou testuje spíše klinické rozhodování než znalost guidelines. Zkoušení probíhá v anglickém jazyce, paralelně v 8 schválených centrech v Evropě a v jednom centru na Blízkém východě dvakrát ročně. Každý z 200–300 kandidátů v jarním a podzimním termínu je exponován 9 kvalifikovaným examinátorům v průběhu celkem 135minutové zkoušky, kdy kandidáti rotují a jsou skórováni při řešení tří různých klinických scénářů a tří na počítači generovaných klinických situací. Každému z kandidátů ve všech centrech jsou kladeny stejné otázky a rovněž hodnocení odpovědí je standardizováno. Nový model má zajistit nejvyšší standard zkoušky tj. férovost, objektivitu, reproducibilitu a kontrolovatelnost [2–4]. Zkušební materiály jsou pečlivě připravovány a interně oponovány panelem expertů v rámci EDIC komise ESICM. V průběhu vlastní zkoušky jsou data zkoušejícími zadávána do tabletů a online přenášena k vyhodnocení, potřeba tištěných materiálů je minimalizována. Vyhodnocení se provádí anonymně a centrálně ve spolupráci s edukacionalisty na univerzitě v Heidelbergu a výsledky jsou validizovány

na společném setkání zástupců ESICM a Švýcarské společnosti intenzivní medicíny.

Praha se od podzimu 2013 etablovala jako jedno ze zkušebních center s primárním cílem pokrýt oblast střední a východní Evropy a částečně Německa. Tým examinátorů je sestaven jak z českých držitelů EDIC, tak externích examinátorů z ostatních evropských zemí a zahrnuje špičkové odborníky v oboru včetně dvou prezidentů národních intenzivistických společností (české a britské). Všichni examinátoři jsou řádně proškoleni.

Po vyhodnocení prvních 3 kol nového systému zkoušení EDIC se zdá, že se daří etablovat zkoušku jako respektovanou, standardizovanou a reprodukovatelnou tak, že všichni kandidáti mají stejné podmínky a možnosti získat EDIC. Počet zkušebních center pokrývá kapacitně potřeby zkoušky. Po třech kolech nového modelu zkoušení EDIC se procento neúspěšných kandidátů pohybuje mezi 30 a 40 % a dosahovaná hodnota Cronbachova alfa [5] přes 0,8 svědčí o excelentní vnitřní konzistenci výsledků.

Diplom EDIC sice není v České republice (na rozdíl např. od Nizozemí, Irska či Švýcarska) zatím uznáván jako ekvivalent národní atestace, přesto představuje velkou selekční výhodu případným uchazečům o práci v zahraničí a je rovněž příležitostí, jak nechat své znalosti a schopnosti v oblasti intenzivní péče projít prubířským kamenem mezinárodního srovnání. Nový model zkoušení EDIC by se mohl stát inspirací pro zkoušení českých národních atestací. Domníváme se, že zavedení analogického modelu zkoušení národních atestací v České republice je žádoucí ze stejných důvodů, ze kterých se přistoupilo ke změně formátu EDIC v celoevropském měřítku.

LITERATURA

1. Harden, R. M., Stevenson, M., Downie, W., Wilson, G. M. Assessment of Clinical Competence using Objective Structured Examination. *British Medical Journal*, 1975, 1, p. 447–451.

2. Wass, V., Van der Vleuten, C., Shatzer, J., Jones, R. Assessment of clinical competence. *The Lancet*, 2001, 357, p. 945–949.
3. Epstein, R. M., Hundert, E. M. Defining and assessing clinical competence. *JAMA*, 2002, 387, p. 226–235.
4. Van der Vleuten, C. P. Validity of final examination in undergraduate medical training. *BMJ*, 2000, 321, p. 1217–1219.
5. http://en.wikipedia.org/wiki/Cronbach's_alpha [poslední přístup 17.6.2014].

Adresa pro korespondenci:

MUDr. Martin Balík

KARIM 1. LF UK a VFN

U Nemocnice 2

120 00 Praha 2

email: martin.balik@vfn.cz

Nové slovenské publikace

Dobré vzájemné vztahy vztahy českých a slovenských anesteziologů odpovídají dlouhé vzájemné společné historii a spolupráci při rozvoji oboru i dnešnímu existujícímu sousedství. Jazyková bariéra prakticky neexistuje. Přeshraniční pohled přináší srovnání i inspiraci. Ve slovenském odborném oborovém písemnictví se v loňském roce objevily 2 zajímavé publikace. Kolega docent Pavel Török s kolektivem spolupracovníků připravil zcela ojedinělou publikaci **Teoretické a klinické základy vysokofrekvenční dýzovej ventilácie česko-slovenského typu a od nej odvozených způsobů a technik umelej ventilácie pľúc** [1]. V barevně ilustrované, schémata a diagramy bohatě vybavené brožované publikaci je představena fyziologie dýchání, včetně dýchání umělého. Jsou popsány jednotlivé možnosti vysokofrekvenční umělé plicní ventilace (VFV), včetně úskalí jejich používání. Kniha je zaměřena na specifickou variantu VFV – na tryskovou VFV. Tento způsob VFV byl skutečně v posledních více než třech desetiletích i v našem prostředí teoreticky i prakticky rozpracován, zprvu v tehdejší Československu, v posledních letech na Slovensku. Kniha přináší bohatství teoretických poznatků i zkušeností z praktických aplikací. Docent Török a jeho spolupracovníci jsou v této oblasti nespornou autoritou a disponují zkušenostmi, se kterými je těžké se měřit. Takový soubor informací je ve světovém písemnictví ojedinělý a v anesteziologické literatuře představuje nesporný a originální přínos. Tato publikace by měla obohatit knihovny našich pracovišť a i ti, kteří s tryskovou VFV nepracují či s ní nemají zkušenosti, v ní naleznou cenné informace, které rozšíří jejich poznání i možnosti praxe.

Druhou pozoruhodnou publikací je kniha **História anesteziológie a intenzívnej medicíny na Slovensku** autorů Firmenta, Trenklera, Bohuše a Onderčanina [2]. Kniha je skutečný opus magnum slovenských anesteziologů, na jejím vzniku se podí-

lel i široký okruh několika desítek dalších spoluautorů. Vázaná a bohatě fotografickou dokumentací vybavená publikace je především ukazatelem vztahu, který k vlastní vzdálenější i nedávné minulosti naši slovenští kolegové mají. To je obdivuhodné. S neuvěřitelnou pečlivostí a pozorností k detailu zaznamenávají vývoj oboru na Slovensku, používané techniky a léčiva, způsob vzdělávání i historii vědeckých setkávání. Do nejmenších podrobností jsou zaznamenány personálie, především v části zabývající se vývojem jednotlivých oborových pracovišť. Jen kapitola věnovaná významným osobnostem anesteziologie a intenzivní medicíny uvádí 112 hesel s podrobnými a strukturovanými biografickými údaji! Nelze se ubránit srovnání s předchozí, česko-slovenskou obdobně zaměřenou publikací, která vyšla téměř již před dvěma desetiletími [3]. Šíře záběru, objem a hloubka vzhledu do rozvoje oboru podle mého názoru současnou slovenskou knihu upřednostňují. Mnohé personálie jsou jistě velice podrobné a pro čtenáře ze sousední země možná trochu nepřehledné – slovenští kolegové však o sobě vydali imponující svědectví. Lze jim jen závidět.

LITERATURA

1. Török, P. et al. *Teoretické a klinické základy vysokofrekvenční dýzovej ventilácie česko-slovenského typu a od nej odvozených způsobů a technik umelej ventilácie pľúc*. Osveta: Martin 2013, 227 s.
2. Firment, J., Trenkler, Š., Bohuš, O., Onderčanin, M. *História anesteziológie a intenzívnej medicíny na Slovensku*. Knihy Hanzluka: Košice 2013, 486 s.
3. Pokorný, J., Bohuš, O. *Anesteziologie a resuscitace v České a Slovenské republice. Na cestě k oborové samostatnosti*. Pražská vydavatelská společnost: Praha 1996, 184 s.

Prof. MUDr. Karel Cvachovec, CSc., MBA

předseda výboru ČSARIM